

การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
A Development of Learning Happiness Scales
for High School Students

สำราญ สิริภคมงคล* ศิริเดช สุชีวะ และโชติกา ภาษีผล
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและพัฒนาตัวชี้วัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อพัฒนามาตรวัดความสุขสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้านความเที่ยงและความตรง และ 4) เพื่อสร้างค่าปกติวิสัยของความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของประเทศไทย เกณฑ์ปกติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) จำแนกตามเพศ (เพศชาย, หญิง) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2,400 คน ได้มาจากการสุ่มแบบ 3 ขั้นตอน (Three-stage random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Window, โปรแกรม Microsoft Office Excel และโปรแกรม LISREL ผลการวิจัยพบว่า 1) มาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยโครงสร้าง 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านคุณภาพของครูผู้สอน องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน องค์ประกอบด้านความคิดเชิงบวก องค์ประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .442 - .881 2) มาตรวัดความสุขในการเรียนประกอบด้วยจำนวน 31 ตัวชี้วัด 128 ข้อคำถาม มีค่า IOC ระหว่าง 0.8 -1.0 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.954 3) ผลการตรวจสอบโมเดลของมาตรวัดความสุขในการเรียนด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไคสแควร์เท่ากับ 234.27 (df = 203

* ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
e-mail: ssiriphakhamongkhon@yahoo.com

$p = .06536$, $GFI = .988$, $AGFI = .970$, $RMR = .0255$ และ $RMSEA = .011$) 4) นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพศหญิงมีคะแนนความสุขในการเรียนมากที่สุด

คำสำคัญ : ความสุขในการเรียน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Abstract

The objectives of this research study were : 1) to investigate factors and develop indicators of learning happiness scale for high school students, 2) to develop the scale of learning happiness for high school students, 3) to examine the quality of the learning happiness scale regarding construct validity and validity, and 4) to construct the norm of learning happiness scale for high school students in Thailand. The participants were 2,400 high-school students from schools under the Office of the Basic Education Commission. The instrument for data collection was the learning happiness scale. Data analysis employed the SPSS for Windows, Microsoft Office Excel, and the LISREL program. Four findings revealed: 1) the learning happiness scale consisted of 5 dimensions including teacher quality, relationship with friends, positive thinking, self confidence, including learning and teaching participation with scores between 0.442-0.881; 2) the learning happiness scale consisted of 31 indicators and 128 items with the IOC between 0.8 -1.0 and alpha coefficient at 0.954; 3) the results of model confirmatory factor analysis showed correspondence with empirical data; this model was identified by $\chi^2 = 234.27$ ($df = 203$ $p = .06536$, $GFI = .988$, $AGFI = .970$, $RMR = .0255$ and $RMSEA = .011$); and finally 4) the results indicated the female students in Grade 10 had the highest level of learning happiness.

Keywords : Learning happiness, high school students

บทนำ

วิกฤตเศรษฐกิจ และความผันผวนทางการเมืองในปัจจุบัน ปัญหาทางการศึกษาของไทยถูกสังคมติดตามอย่างใกล้ชิดและเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการศึกษา ปัญหาที่สำคัญคือไม่สามารถเตรียมคนให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักการศึกษาให้ความเห็นว่าระบบการศึกษาของไทยเป็นระบบที่แยกจากชีวิตจริง เน้นเด็กท่องจำ ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ประเมินความรู้จากสิ่งที่ครูบอก รวบอำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541) สภาพดังกล่าวนำมาสู่การปฏิรูปการศึกษาโดยการใช้พระราช-

บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนคือผู้ที่จะได้รับผลทางการศึกษา การปฏิรูปครั้งนี้จะทำให้ทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ฝ่ายกำหนดนโยบาย ผู้ปกครอง ครู ผู้เรียน ผู้บริหาร ชุมชน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

ปัจจุบันนักเรียนจำนวนไม่น้อยประสบปัญหาการมาโรงเรียนแล้วไม่มีความสุขจากสาเหตุการลงโทษ การแข่งขันทางด้านวิชาการ การแข่งขันการเรียนรู้ นักเรียนเกิดความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ กลัวการถูกลงโทษจากครู ทำให้หันไปสนใจทางด้านอื่นๆ เช่น การเล่นเกม การหนีเรียนไปเที่ยว ด้วยเหตุนี้ ครูจึงควรส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข เพราะการเรียนรู้อย่างมีความสุขส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนและใฝ่รู้ (วิเศษ ชินวงศ์, 2544) การสร้างความสุขให้กับนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญ ความสุขสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นพื้นฐานของชีวิตพระธรรมปิฎก (2541) ความสุขยังเป็นฐานของความเก่งและความดี เด็กที่มีความสุขในการเรียนจะตั้งใจเรียนดีขึ้น (กรมวิชาการ, 2541) การตอบสนองหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความสุข หากสามารถตอบสนองได้อย่างถูกต้องจะเกิดผลดี ผู้เรียนมีความสุข สดชื่น ร่าเริง เบิกบาน มีสุขภาพจิตดี เกิดบรรยากาศที่ชื่นชม อบอุ่น มีกำลังใจส่งเสริมความใฝ่รู้ เอื้อต่อการศึกษาวินิจฉัย ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน อย่างมีความสุขของประเทศไทยที่ผ่านมาพบว่ามี 3 เรื่อง ได้แก่ มารุต พัฒนา (2546) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี แพรวพรรณ พิเศษ (2548) ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เรื่องเป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนอย่างมีความสุขในพื้นที่ต่างจังหวัด และศึกษาในกลุ่มประชากรนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น บพิตร อิศระ (2550) ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกตัวแปรจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของกิตติวดี บุญเชื้อ (2540) พบว่ามีข้อจำกัดด้านตัวแปรที่มืองค์ประกอบมาจากแนวคิดความสุขในการเรียนที่เกิดจากการเรียนการสอนในโรงเรียน ไม่ครอบคลุมปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียน เช่น การใช้ชีวิตในโรงเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และองค์ประกอบทางด้านจิตวิทยาภายในตนเอง งานวิจัยที่กล่าวถึงเป็นเพียงการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ยังไม่สามารถพัฒนาไปถึงองค์ประกอบและตัวชี้วัดของความสุขในการเรียน เครื่องมือที่เป็นมาตรวัดความสุขในการเรียน เพื่อให้สถานศึกษาประเมินการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีความสุข สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

จากความสำคัญของความสุขในการเรียนและไม่มีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินความสุขในการเรียนที่ชัดเจน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนใช้ประเมินตนเอง เป็นเครื่องมือในการประเมินสภาพจิตใจที่เปลี่ยนแปลงไประหว่างการเรียนการสอน และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น มาตรวัดความสุขใน

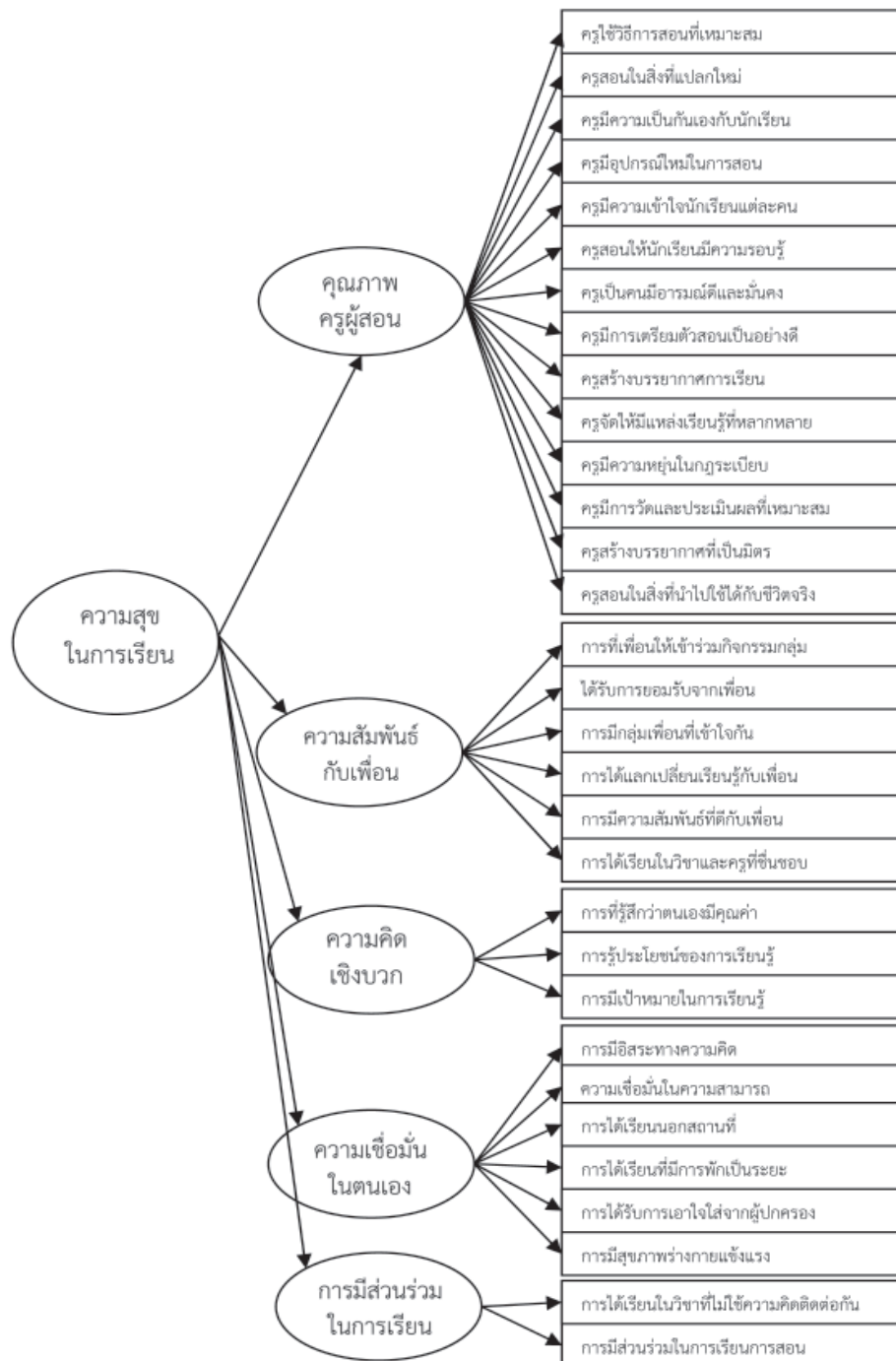
การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนา ใช้มาตรฐานค่าของ ลิเคอร์ต์ เนื่องจากเป็นมาตรวัดนิยมมาใช้มากที่สุด (Berk, 1979) ด้วยเหตุผลที่สามารถสร้างและแปลผลได้ง่าย เป็นเครื่องมือที่สร้างให้มีความเที่ยงและความตรงได้แม้ว่าจำนวนข้อไม่มาก นอกจากนี้การพัฒนามาตรวัดความสุขโดยทั่วไปส่วนใหญ่จะนิยมใช้มาตรวัดประมาณค่าแบบลิเคอร์ต์เนื่องจากเป็นมาตรวัดที่สะท้อนถึงพฤติกรรมของผู้ตอบได้ดี (Berk, 1979) มีลักษณะที่สอดคล้องกับการพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นการแสดงออกมาในรูปของอารมณ์และพฤติกรรมเช่นเดียวกัน

วัตถุประสงค์

1. วิเคราะห์องค์ประกอบและพัฒนาตัวชี้วัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. พัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านความเที่ยง และความตรง
4. สร้างเกณฑ์ปกติวิสัยของความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) ของประเทศไทย และเกณฑ์ปกติกลุ่มย่อยจำแนกตามเพศ (เพศชาย, หญิง)

กรอบแนวคิด

การพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ครั้งนี้ตัวแปรที่ต้องการศึกษาอย่างขาดความชัดเจนในเรื่องขององค์ประกอบหรือยังไม่มีทฤษฎีรองรับที่ชัดเจน การสังเคราะห์เอกสารโดยผู้วิจัยเองอาจส่งผลต่อความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือได้ (Creswell, 1994) ด้วยเหตุนี้การสร้างตัวแปรที่ยังขาดความชัดเจนเชิงทฤษฎีจึงใช้วิธีผสมผสาน เข้ามาในการพัฒนามาตรวัด โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า การวัดเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นจุดตั้งต้น เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือตัวแปรที่ต้องการวัด จากนั้นนำสารสนเทศมากำหนดเป็นนิยาม และประเด็นสำหรับจัดทำเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณต่อไป (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2552) ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการสังเคราะห์ตัวชี้วัดจากทฤษฎีเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงไปเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามรายละเอียดตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย ที่มีลักษณะผสมผสาน โดยใช้วิธีการที่เรียกว่า การวัดเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2554 การประมาณค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติอนุมาน การวิเคราะห์องค์ประกอบกลุ่มตัวอย่างจึงควรมีขนาดใหญ่ เหมาะสำหรับการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ควรต่ำกว่า 100 คน (Stvens,1986 อ้างถึงใน ญัฐกรรณ์ หลาวทอง, 2544) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบควรใช้กลุ่มตัวอย่าง 5 หน่วยต่อ 1 ตัวแปร โดยถือข้อคำถามในแบบสอบถามเป็นตัวแปรสังเกตได้ แต่เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือ จึงไม่สามารถระบุจำนวนข้อคำถามได้ ผู้วิจัยจึงพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาจากค่าเฉลี่ย ของประชากร ของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้ความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ 5 ของค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในประชากร ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,600 คน และเนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้ตัวแปรสำคัญเกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นตัวแทนของนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภูมิภาคละ 600 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,400 คน การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสุ่มคัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาปลายของประเทศไทย โดยสุ่มแบบ 3 ขั้นตอน รายละเอียดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างมีดังนี้

ขั้นที่ 1 ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย จังหวัดเป็นหน่วยของการสุ่ม โดยสุ่มจังหวัด ภาคละ 2 จังหวัด รวม 8 จังหวัด

ขั้นที่ 2 ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยสุ่มโรงเรียนจากจังหวัดที่ได้รับจากการสุ่มขั้นที่ 1 จังหวัดละ 2 โรงเรียน รวม 16 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นหน่วยของการสุ่ม โรงเรียนละ 150 คน จากจำนวน 16 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,400 คน ซึ่ง (Nunnally, 1987 อ้างถึงใน ญัฐกรรณ์ หลาวทอง, 2544)

เสนอว่ากลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวน 300 คน จึงถือว่า เพียงพอที่จะลดความเสี่ยงในด้านความแปรปรวนระหว่างข้อที่อาจไม่คงที่และไม่เป็นตัวแทนของประชากรที่ตั้งใจจะใช้มาตรวัด (Nunnally, 1987 อ้างถึงใน ญัฐกรรณ์ หลาวทอง, 2544)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งไปให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

2.2 โทรศัพท์ติดต่อกับโรงเรียนติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการดำเนินการเก็บข้อมูล

2.3 ก่อนเก็บข้อมูล ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนในการตอบตามมาตรวัดที่กำหนดให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ จากนั้นจึงเริ่มให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตอบข้อคำถามตามมาตรวัด

2.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อคำถาม กล่าวขอบคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือ

2.5 นำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส กรอกข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูป ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้อง เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ ต่อจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science) โปรแกรม Microsoft Office Excel และโปรแกรม LISREL (Linear Structure Relationship) รายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

3.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างและตัวแปร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และความโด่ง ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

3.2 การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง

3.2.2 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

3.2.3 วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

3.2.4 วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรม LISREL

3.2.5 สร้างเกณฑ์ปกติของความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ และคะแนนที่ปกติ ในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6) และลุ่มย่อยจำแนกตามเพศ (ชาย หญิง) ด้วยโปรแกรม Microsoft Office Excel

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 1,200 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.6 เมื่อจำแนกตามชั้นพบว่า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.5 รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (n = 1,200)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	365	30.4
หญิง	835	69.6
รวม	1,200	100.0
ชั้นการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	401	33.4
มัธยมศึกษาปีที่ 5	510	42.5
มัธยมศึกษาปีที่ 6	289	24.1
รวม	1,200	100.0

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน พบว่าตัวชี้วัดขององมาตรวัดความสุขมีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.58$) โดยพบว่าตัวชี้วัดการมีเป้าหมายในการเรียนรู้ (POTHINK3) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.097$) รองลงมาการที่เพื่อนให้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (RELPEER1) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.993$) ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .492 - 1.089 โดยส่วนใหญ่ผลตอบข้อคำถามมีลักษณะเบ้ซ้ายที่สังเกตได้จากค่าความเบ้มีค่าเป็นลบ และมีลักษณะการกระจายของข้อมูลไม่มากมีลักษณะเตี้ยแบน โดยนำเสนอตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวชี้วัดมาตรฐานวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน

ตัวชี้วัด	Mean	S.D.	MIN	MAX	SK	KU
teachf1	3.471	0.753	1.00	5.00	-0.485	0.452
teachf2	3.366	0.812	1.00	5.00	-0.368	0.159
teachf3	3.482	0.769	1.00	5.00	-0.456	0.299
teachf4	3.361	0.811	1.00	5.00	-0.302	0.270
teachf5	3.440	0.819	1.00	5.00	-0.383	-0.003
teachf6	3.486	0.788	1.00	5.00	-0.508	0.515
teachf7	3.366	0.830	1.00	5.00	-0.362	0.183
teachf8	3.509	0.782	1.00	5.00	-0.348	0.303
teachf9	3.377	0.707	1.00	5.00	-0.377	0.354
teachf10	3.523	0.694	1.00	5.00	-0.402	0.404
teachf11	3.258	0.767	1.00	5.00	-0.253	0.014
teachf12	3.442	0.810	1.00	5.00	-0.335	0.328
teachf13	3.484	0.751	1.00	5.00	-0.291	0.276
teachf14	3.572	0.625	1.25	5.00	-0.365	0.443
relpeer1	3.993	0.795	1.00	5.00	-0.630	0.413
relpeer2	3.877	0.761	1.00	5.00	-0.409	-0.028
relpeer3	3.899	0.806	1.00	5.00	-0.550	0.228
relpeer4	3.920	0.737	1.00	5.00	-0.480	0.243
relpeer5	3.857	0.795	1.00	5.00	-0.641	0.304
relpeer6	3.970	0.612	1.00	5.00	-0.668	0.655
pothink1	3.721	0.585	1.25	5.00	-0.252	0.354
pothink2	3.657	0.688	1.00	5.00	-0.269	0.116
pothink3	4.097	0.569	1.11	5.00	-0.732	0.636
selfcon1	3.560	0.730	1.00	5.00	-0.125	0.108
selfcon2	3.570	0.528	1.00	5.00	-0.091	0.507
selfcon3	3.174	1.060	1.00	5.00	-0.221	-0.360
selfcon4	3.208	1.089	1.00	5.00	-0.302	-0.486
selfcon5	3.478	0.492	1.43	4.90	-0.250	0.446
selfcon6	3.443	0.637	1.00	5.00	-0.330	0.424
palearn1	3.832	0.703	1.33	5.00	-0.263	-0.264
palearn2	3.710	0.648	1.33	5.00	-0.415	0.182
HLEARN	3.58	0.740	1.06	5.00	-0.383	0.241

ผลการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) คุณภาพของครูผู้สอน (TEACHF) (2) ความสัมพันธ์กับเพื่อน (RELPEER) (3) ความคิดเชิงบวก (POTHINK) (4) ความเชื่อมั่นในตนเอง และ (5) การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างความสุขในการเรียน กับองค์ประกอบหลักระหว่าง .678 - .943 ทุกองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดเท่ากับ .943 มีค่าความเที่ยง (R2) เท่ากับ .890 รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ความคิดในเชิงบวก ความเชื่อมั่นในตนเอง และคุณภาพครูผู้สอน เท่ากับ .747, .697, .685 และ .678 ตามลำดับ มีค่าความเที่ยง (R2) เท่ากับ .558, .486, .469 และ .460 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (n=1,200)

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	ค่าที (t)	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (completely standard solution)	ค่าความเที่ยง (R ²)
TEACHF	.678*	.046	14.703	.678	.460
TEACHF1	.671*	-	-	.889	.790
TEACHF2	.638*	.018	35.717	.787	.620
TEACHF3	.589*	.021	28.135	.767	.588
TEACHF4	.612*	.017	36.803	.755	.570
TEACHF5	.651*	.021	31.653	.798	.637
TEACHF6	.547*	.020	27.048	.695	.484
TEACHF7	.618*	.020	30.617	.746	.556
TEACHF8	.556*	.020	27.894	.713	.509
TEACHF9	.475*	.018	26.160	.670	.449
TEACHF10	.478*	.018	27.155	.688	.473
TEACHF11	.516*	.020	26.257	.674	.454
TEACHF12	.556*	.022	25.452	.687	.472
TEACHF13	.177*	.022	8.176	.236	.056
TEACHF14	.119*	.018	6.596	.191	.036

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน (SE)	ค่าที (t)	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน (completely standard solution)	ค่าความเที่ยง (R ²)
RELPEER	.943*	.057	16.658	.943	.890
RELPEER1	.478*	-	-	.612	.375
RELPEER2	.567*	.035	16.349	.756	.571
RELPEER3	.570*	.034	16.867	.710	.504
RELPEER4	.503*	.031	16.138	.690	.476
RELPEER5	.552*	.046	11.928	.732	.493
RELPEER6	.427*	.035	12.168	.713	.508
POTHINK	.697*	.043	16.199	.697	.486
POTHINK1	.418*	-	-	.722	.522
POTHINK2	.426*	.015	28.566	.624	.389
POTHINK3	.438*	.022	19.938	.781	.610
SELFCON	.685*	.060	11.509	.685	.469
SELFCON1	.296*	-	-	.407	.166
SELFCON2	.314*	.017	18.658	.598	.357
SELFCON3	.623*	.017	12.189	.589	.347
SELFCON4	.607*	.052	11.752	.560	.314
SELFCON5	.087*	.014	6.312	.178	.032
SELFCON6	.404*	.029	13.853	.635	.403
PALEARN	.747*	.057	13.110	.747	.558
PALEARN1	.390*	-	-	.558	.312
PALEARN2	.602*	.044	13.800	.933	.870

$\chi^2 = 234.27$ df = 203 p = .06536 GFI = .988 AGFI = .970 RMR = .0255 RMSEA = .011 *p < .05

สรุปผลการวิจัย

ผลการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม กับกลุ่มผู้ปกครอง ครู และนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับดี และกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับปานกลาง พบว่า สามารถสังเคราะห์ตัวชี้วัดได้ทั้งหมด จำนวน 31 ตัวชี้วัด 128 ข้อคำถาม มีค่า IOC ระหว่าง .08 - 1.00 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อสำรวจองค์ประกอบของความสุขในการเรียนเบื้องต้น พบว่ามี 5 องค์ประกอบที่มีค่า Eigen value มากกว่า 1 โดยพบว่าทั้ง 5 Factor ร่วมกันอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 64.042 ค่าความเที่ยง ของมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ทั้งฉบับเท่ากับ .9654 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับสอง ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบด้านคุณภาพครูผู้สอน (2) องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (3) องค์ประกอบด้านความคิดเชิงบวก (4) องค์ประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และ (5) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่างความสุขในการเรียน กับองค์ประกอบหลักระหว่าง .678 - .943 ทุกองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนมีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดเท่ากับ .943 มีค่าความเที่ยง (R^2) เท่ากับ .890 รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ความคิดในเชิงบวก ความเชื่อมั่นในตนเอง และคุณภาพครูผู้สอน เท่ากับ .747, .697, .685 และ .678 ตามลำดับ มีค่าความเที่ยง (R^2) เท่ากับ .558, .486, .469 และ .460 ตามลำดับ

พิจารณาตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบ พบว่า (1) องค์ประกอบคุณภาพครูผู้สอนมีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .119 - .671 (2) องค์ประกอบความสัมพันธ์กับเพื่อนมีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .427 - .570 (3) องค์ประกอบความคิดในเชิงบวก มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .418 - .438 (4) องค์ประกอบความเชื่อมั่นในตนเอง มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .087 - .623 และ (5) องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีน้ำหนักองค์ประกอบ .390 และ .602 ตามลำดับ ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโครงสร้างของมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ามีค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 234.27 (df = 203 p = .06536) ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .988 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) เท่ากับ .970 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ .0255 และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ .011 จากค่าดัชนีความเหมาะสมสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่ามีความตรงตามโครงสร้างเกณฑ์มาตรฐานปกติ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับคะแนนความสุขในการเรียนอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน โดยพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพศชาย หญิง และมีความสุขในการเรียนระดับสูงมากที่สุด (P_{75} ขึ้นไป) ร้อยละ 25.84 และร้อยละ 25.45 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของมาตรวัดความสุขในการเรียนเมื่อแสดงหลักฐานความเที่ยง ด้วยการประมาณค่าด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งเป็นค่าแสดงถึงมาตรวัดความสุขในการเรียนสามารถวัดคุณลักษณะที่มุ่งวัดออกมาในระดับสูง โดยที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9654 ซึ่งการวัดค่าความเที่ยงโดยทฤษฎีการวัดแบบดั้งเดิม การพิจารณาค่าความเที่ยงทฤษฎีการวัดแบบดั้งเดิม โดย Nunnally และ Bernstein (1994); Hair และคนอื่นๆ (1978) เสนอเกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ไว้สอดคล้องกัน โดยเสนอให้พิจารณายอมรับค่า .700 ขึ้นไป Cohen และ Swerdlik (2005) เสนอเกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาพิจารณายอมรับค่า .800 ขึ้นไป และ Peterson (1994) ทำการวิเคราะห์อภิमान ค่าความเที่ยงที่ใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา จำนวน 4,286 ค่า พบว่า ค่ามัธยฐานของค่าความเที่ยงที่ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ .790 ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าจากเกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงดังกล่าว ค่าความเที่ยงของมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีค่าความเที่ยงเกินเกณฑ์ หลักฐานดังกล่าวจึงเป็นสิ่งแสดงถึงความเที่ยงที่น่าเชื่อถือของมาตรวัดความสุขในการเรียน

ความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัดความสุขในการเรียน เมื่อแสดงหลักฐานความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลโครงสร้างความสุขในการเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ของ Kelloway ที่เสนอในปี ค.ศ. 1998 โดยค่าสถิติไคสแควร์ ($\chi^2 = 758.582, df=705 p=.079$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เนื่องจากค่า ไคสแควร์จะมีความไวต่อขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงพิจารณาค่าสถิติอื่นร่วมด้วย คือ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI= .947) มีค่าเกิน 0.90 เป็นตัวแสดงประสิทธิภาพของโมเดลในภาพรวมทั้งหมด ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI=.926) มีค่าเกิน 0.90 มีคุณสมบัติเช่นเดียวกันกับค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) โดยนำค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) มาปรับแก้แล้ว ซึ่งคำนึงถึงองศาความเป็นอิสระ รวมถึงจำนวนตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR=.035) มีค่าต่ำกว่า 0.05 เป็นค่าที่บ่งบอกขนาดของความคลาดเคลื่อนในการวัด ซึ่งเป็นความคลาดเคลื่อนที่แตกต่างระหว่างความแปรปรวนที่ได้รับการพยากรณ์และความแปรปรวนที่แท้จริง และค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA=.011) มีค่าต่ำกว่า 0.05 เป็นค่าที่แสดงถึงขนาดของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ จากเกณฑ์การพิจารณาค่าสถิติอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับทุกค่า จึงเป็นสิ่งบ่งชี้ว่าโมเดลความสุขในการเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อันเป็นหลักฐานความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรวัด ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2548); Mcilntrie และ Miller (2007) กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นการแสดงหลักฐานความตรงเชิงโครงสร้าง โดยหลักฐานที่แสดงเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หากโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลจะเป็นการบ่งชี้ว่าโมเดลที่ศึกษายืนยันองค์ประกอบที่มุ่งวัด ด้วยหลักฐานดังกล่าวจึงแสดงว่ามาตรวัดพหุมิติของความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีเกณฑ์ปกติระดับชั้นระดับชาติ และเกณฑ์ปกติกลุ่มย่อยตามเพศ ทั้งช่วงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ และช่วงคะแนนที่ปกติ มีช่วงกระจายที่ได้อาจ เนื่องจากเพราะมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาขนาดใหญ่ สอดคล้องกับ สมณี กัททิยธานี (2549) และ ชัยวิจิต เชียรชนะ (2552) กล่าวถึงหลักการสร้างเกณฑ์ปกติ ที่มาจากประชากรที่มีจำนวนมาก ทำให้ คะแนนการวัดมีการกระจายลักษณะโค้งปกติ การแปลงคะแนนดิบของความสุขในการเรียนให้อยู่ในรูปเปอร์เซ็นต์ไทล์ และคะแนนที่ปกติ ทำให้เกณฑ์ปกติของความสุขในการเรียนทั้งเกณฑ์ระดับชาติ ที่เป็นเกณฑ์ปกติระดับชั้น และจำแนกเกณฑ์ปกติกลุ่มย่อยตามเพศ จะเป็นประโยชน์ในการนำคะแนนที่ได้จากการวัดความสุขในการเรียนแปลงให้อยู่ในรูปเปอร์เซ็นต์ไทล์ และคะแนนที่ปกติ เพื่อจะได้ทราบว่าความสุขจากการเรียนที่ได้จากการตอบตามมาตรวัดความสุขในการเรียน นั้นอยู่ในระดับใดของเกณฑ์ปกติ และมีการแปลความหมายนั้นอย่างไร สมควรที่จะพัฒนาให้มีความสุขให้มากขึ้นหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา ยกระดับความสุขในการเรียนให้เกิดความสมบูรณ์ตามปรัชญาการศึกษา ที่มุ่งให้ผู้เรียน เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของมาตรวัดความสุขในการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และมาตรวัดความสุขในการเรียน จากการตรวจสอบความสอดคล้องของโครงสร้างของมาตรวัดความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์ประกอบเชิงยืนยัน เป็นสิ่งยืนยันถึงผลการศึกษาคั้งนี้ที่พบว่าทั้ง 5 องค์ประกอบของมาตรวัดมีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสูงโดยมีน้ำหนักขององค์ประกอบระหว่าง .678 - .943

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ควรมีการเฝ้าระวังระดับความสุขในการเรียนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิตการมีความสุขในการเรียนเปรียบได้เหมือนกับการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการเก็บข้อมูล ประเมินความสุขในการเรียนให้กับนักเรียน โดยเฉพาะในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากสามารถนำมาประกอบการวางแผนแก้ปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงแล้วยังมีความสำคัญสำหรับการพัฒนา และยกระดับความสุขของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ต่อไปด้วย

2. ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์กับเพื่อนมีน้ำหนักขององค์ประกอบมากที่สุดมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ การมีกลุ่มเพื่อนที่เข้าใจกัน การได้รับการยอมรับจากเพื่อน และการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ดังนั้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนด้วยกัน อาทิเช่น การส่งเสริมให้มีกิจกรรมกลุ่มระหว่างนักเรียน หรือการสนับสนุนให้มีสโมสรนักเรียนจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนที่ดีขึ้นแล้ว ยังอาจส่งผลต่อการเรียนการสอนที่สามารถทำให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุขตามปรัชญาการศึกษาต่อไปด้วย

3. จากผลการศึกษาพบว่าทั้ง 5 องค์ประกอบของความสุขในการเรียนอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 64.042 แสดงให้เห็นว่ายังมีตัวแปรที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมมากขึ้น ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรที่จะศึกษาในประเด็นที่เพิ่มความแปรปรวนที่ยังอธิบายไม่ได้ ของความสุขในการเรียนว่ายังมีตัวชี้วัดหรือตัวแปรใดบ้างที่จะส่งผลต่อความสุขในการเรียน นอกจากนี้ควรพัฒนามาตรวัดที่เป็น พหุมิติ เพื่อความครอบคลุมและส่งผลต่อความสุขในการเรียนที่ชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตยวดี บุญซื่อ. (2540). การเรียนรู้อย่างมีความสุข *วารสารครุศาสตร์*. 26(1) : 7 - 22.
- ชัยวิชิต เขียรชนะ. (2552). *การพัฒนาแบบวัดกลยุทธ์การเรียนรู้แบบพหุมิตินักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2544). *การพัฒนามาตรสำนึกสากลตามบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2552). *วิจัยและสถิติ : คำถามชวนตอบ*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไอคอนพริ้นติ้ง.
- บพิตร อิศระ. (2550). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก. (2541). *แง่คิดข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- แพรวพรรณ พิเศษ. (2548). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มารุต พัฒผล. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเศษ ชินวงศ์. (2544). *เบญจลักษณ์การเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ*. *วารสารวิชาการ*. 4(2) : 31 - 41.
- ศิริชัย กาญจนาวาสี. (2550). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 5. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *ก้าวสู่มาตรฐานการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอดีเอสแควร์.
- สมนึก ภัททิยานี. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กทม. : ประสานการพิมพ์.
- Brek, R. A. The Constuction of Rating Instruments for Faculty Evaluation : A Review of Methodology Issues. *Journal of Higher Education*. 50 (1979) : 650 - 659.
- Cohen, R.J., and Swerdlik, M.E. (2005). *Psychological Testing and Assessment; An Introduction to Tests and Measurement*. 5th ed. Boston : McGraw-Hill.
- Creswell, J.W. (1994). *Research Design : Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks. CA : Sage.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.E., Anderson, R.E., and Coulson, D.B. (1978). *Multivariate Data Analysis*. 6th ed. New Jersey : Pearson Education.
- Kelloway, E. (1998). *Using LISREL for Structural Equating Modeling : A Researcher's Guide*. Thousand Oaks; SAGE Puplications.
- Kline, P. (1986). *A Handbook of Test Construction : Introduction to Psychometric Design*. London : Methuen.
- Mcilntric, S.A., and Miller, L.A. (2007). *Foundations of Psychological Testing : A Practical Approach*. 2nd ed. Thousand Oaks : SAGE Publications.
- Nunnally. J.C., and Bernstein, L. H. (1994). *Psychometric Theory*. 3nd ed. New York. McGraw-Hill.
- Perterson, R.A. (1994). A Meta-analysis of Cronbach's Coefficient Alpha. *Journal of Consumer Research* 21 : 381 - 391

คณะผู้เขียน

นายสำราญ สิริภคมงคล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

e-mail: ssiriphakhamongkhon@yahoo.com

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. โชติกา ภาณีผล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย